Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0825U002066

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мінченко Марина Василівна

2. Maryna Minchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4091-2018

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 23-07-2025

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Історія)

Місце роботи здобувача: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, буд. 24, Глухів, Глухівський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9467

Повне найменування юридичної особи: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, буд. 24, Глухів, Глухівський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, буд. 24, Глухів, Глухівський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03, 03.29

Тема дисертації:

1. Інституційне становлення Ніжинського окружного суду та просопографічний портрет його судових чинів у 1874 – лютому 1917 рр.

2. The institutional formation of the Nizhyn District Court and the prosopographic portrait of its officials from 1874 to February 1917.

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота є комплексним науковим історичним дослідженням, у якому на основі джерельної бази та визначених методологічних засад схарактеризовано інституційне становлення Ніжинського окружного суду, матеріальне забезпечення його роботи, складено колективну біографію його судових чинів у пореформену добу. Історіографію порушеної в роботі проблеми поділено на три періоди: 1) 1864–1917 рр.; 2) другої половини 1950-х–1991 рр.; 3) пострадянської доби. Джерельна база дисертації представлена діловодною документацією (формулярні списки, службове листування), его-документами (особисте листування, спогади, щоденники), довідковими виданнями (адрес-календарі), законодавчими актами, статистичними матеріалами. Поняттєво-термінологічний апарат, принципи дослідження та методи пізнання

є складовими методологічного інструментарію дисертаційного дослідження. У роботі застосовано загальнонаукові принципи історизму, об'єктивності, системності та всебічності, реалізовані шляхом застосування загальнонаукових та спеціально-історичних (порівняльно-історичного, проблемно-хронологічного, історико-генетичного, просопографічного) методів. У результаті аналізу архівних матеріалів, опублікованих джерел встановлено, що Ніжинський окружний суд був відкритий у 1874 р., підпорядковувався він Харківській судовій палаті, а з 1880 р. – Київській. Під юрисдикцію Ніжинського окружного суду потрапляли території центральної, південної та південно-східної Чернігівщини. Для розміщення судового корпусу було виділено столітню будівлю присутніх місць, у якій відбувалися численні ремонти. З'ясовано, що впродовж усіх років функціонування суду в його штаті було тільки по одній штатній одиниці «голови суду» й «товариша голови суду». А от стосовно штату суддів простежується певна динаміка. Так, упродовж 1874–1884 рр. в окружному суді працювали 5–6 осіб; 1885–1902 рр. – 7–8 суддів. З 1909 по 1914 рр. склад судового корпусу був розширений до 10 осіб. З початком Першої світової війни кількість суддів зменшилася до 8. Склад суддів у Чернігівському, Стародубському окружних судах до 1910–1911 рр. був меншим, ніж у Ніжині на 1–2 штатні одиниці. У 1912 р. на перше місце в губернії за чисельністю судового корпусу виходить Чернігівський окружний суд. У 1874–1905 рр. у Ніжинському окружному суді працювало 12 судових слідчих; з 1906 р. – 14 судових слідчих. У Чернігівському окружному суді: до 1906 р. – 9–10, від 1907 р. – 13, від 1910 р. – 14; у Стародубському окружному суді: до 1906 р. – 11, а перед Першою світовою війною – 13. Збільшення чисельності судових чинів Ніжинського окружного суду зумовлювалося демографічним вибухом, зростанням злочинності та, частково, суспільним піднесенням початку XX ст. Проаналізовано матеріальне забезпечення роботи Ніжинського окружного суду в 1874–1917 рр. Складено просопографічний портрет голів та товаришів голів Ніжинського окружного суду за 1874–1917 рр. за критеріями етнічної та соціальної належності, майнового становища, освітнього рівня та особливостей кар'єрного шляху. На основі довідкових видань, матеріалів діловодства Ніжинського окружного суду складено колективну біографію суддів та судових слідчих Ніжинського окружного суду за 1874 – лютий 1917 рр. за критеріями етнічної та соціальної належності, майнового становища, освітнього рівня та особливостей кар'єрного шляху. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше в українській історіографії виявлено і введено до наукового обігу неопубліковані матеріали фонду 358 «Ніжинський окружний суд» Відділу ДАЧО (м. Ніжин), матеріали фонду 180 «Шугуров Микола Васильович», фонду 209 «Тулуб Олександр Олександрович» Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського (Київ); проаналізовано інституційне становлення та матеріальне забезпечення роботи Ніжинського окружного суду в 1874 – лютому 1917 рр.; складено просопографічний портрет голів та товаришів голови Ніжинського окружного суду означеного періоду за критеріями етнічної та соціальної належності, майнового становища, освітнього рівня та особливостей кар'єрного шляху. Складено колективну біографію суддів та судових слідчих Ніжинського окружного суду за 1874 – лютий 1917 рр. за критеріями етнічної та соціальної належності, майнового становища, освітнього рівня та особливостей кар'єрного шляху. Виявлені в ході дослідження та введені в науковий обіг джерела суттєво розширюють можливості використання їх під час підготовки праць з історії Сумської та Чернігівської областей, історії України, історіографії, джерелознавства.

2. The thesis is a comprehensive scientific and historical research based on the source materials and methodological principles. It provides a description of the institutional formation of the Nizhyn District Court, its financial provision, and a collective biography of its officials in the post-reform era. The historiography of the issue is divided into three following periods: 1) 1864–1917; 2) the second half of the 1950s–1991; 3) the post-Soviet era. The dissertation's source base includes office documentation (form lists, official correspondence), private documents (personal correspondence, memoirs, diaries), reference books (address calendars), legislative acts, and statistical materials. The conceptual and terminological apparatus, research principles and methods of cognition are integral components of the methodological tools of the dissertation research. The work applies the general scientific principles of historicism, objectivity, systematicity and comprehensiveness, implemented through the general scientific and special historical (comparative historical, problematic chronological, historical genetic, prosopographic) methods. After analysing archival materials and published sources, it was established that the

Nizhyn District Court had been opened in 1874 under the supervision of the Kharkiv Court Chamber, and from 1880 – the Kyiv Court Chamber. The jurisdiction of the Nizhyn District Court covered the territories of the central, southern, and southeastern Chernihiv province. The century-old local court building, which had undergone numerous reconstructions, was allocated for the court building. It has been found that during the period of its functioning, the court had only two positions – the “court head” and the “deputy court head”. As for the number of judges, a certain dynamic can be observed. Thus, from 1874 to 1884, the district court employed 5–6 persons; from 1885 to 1902, the number of judges was 7-8. From 1909 to 1914, the court staff was expanded to 10 persons. At the beginning of the First World War, the amount of judges decreased to 8. By 1910-1911, the number of judges in the Chernihiv and Starodubsk district courts was 1–2 staff members less than in Nizhyn. In 1912, the Chernihiv district court became the largest in the province in terms of the number of judges. Between 1874 and 1905, the Nizhyn District Court employed 12 court investigators; since 1906, it had 14 court investigators. The number of court officials in the Chernihiv District Court was 9–10 before 1906, since 1907 – 13, since 1910 – to 14; and in the Starodubsk District Court, the number of officials was 11 before 1906 and 13 before the First World War. The increase in the number of court officials at the Nizhyn District Court was driven by a demographic boom, the rise of crime rates, and, to some extent, the social revival in the early twentieth century. The research analyses the financial provision of the Nizhyn District Court from 1874 to 1917. A prosopographic portrait of the heads and deputy heads of the Nizhyn District Court in 1874–1917 has been compiled according to the criteria of ethnicity, social status, financial situation, educational level, and career path. Using reference materials and the Nizhyn District Court's records, the author compiled a collective biography of judges and court investigators of the Nizhyn District Court from 1874 to February 1917 based on the criteria of ethnicity, social status, financial situation, educational level, and career path. The scientific novelty of the research lies in the fact that for the first time in Ukrainian historiography unpublished materials from collection 358 “Nizhyn District Court” of the Department of State Archives of Chernihiv Oblast (Nizhyn), collection 180 “Shuhurov Mykola Vasylovych”, and collection 209 “Tulub Oleksandr Oleksandrovych” of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (Kyiv) have been revealed and introduced into scientific circulation. The author analyses the institutional formation and financial provision of the Nizhyn District Court from 1874 to February 1917; and draws up a prosopographic portrait of the heads and the deputy head of the Nizhyn District Court during this period according to the criteria of ethnicity, social status, financial situation, educational level, and career path. A collective biography of judges and court inspectors of the Nizhyn District Court from 1874 to February 1917 has been compiled according to the criteria of ethnicity, social status, financial situation, educational level, and career path. The sources identified in the research and introduced into scientific circulation significantly extend the possibilities of using them in the context of conducting studies on the History of Sumy and Chernihiv regions, the History of Ukraine, Historiography, and Source Studies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Мінченко М.В., Федоров І.О. Кар’єрний шлях голів Ніжинського окружного суду (1874 –1919 рр.). Сіверянський літопис. 2021. № 3 (159). С. 89–97. DOI: 10.5281/zenodo.5084852.
- Мінченко М.В. Службова кар’єра товаришів голів Ніжинського окружного суду (1874–1919 рр.). Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки. 2022. Т. 33 (72), № 4. С.87–93. DOI: 10.32782/2663-5984/2022/4.15

- Мінченко М.В. Забезпечення окружних судів Чернігівської губернії особами прокурорського нагляду 1885–1916 рр. Сіверянський літопис. 2023. № 5 (173). С. 11–17. DOI: 10.58407/litopis.230502
- Мінченко М.В. Колективний портрет членів Ніжинського окружного суду (1874–1919). Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2023. № 14 (56). С. 37–43. https://doi.org/10.24919/2312-2595.14/56.4
- Мінченко М.В. Працівники Ніжинського окружного суду та їх участь у Першій світовій війні. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки. 2023. Т. 34 (73), № 4. С. 45–51. https://doi.org/10.32782/2663-5984/2023/4.8
- Мінченко М.В. Голови Ніжинського окружного суду у світлі матеріалів фонду 358. Сіверщина в історії України. 2022. Вип.15. С. 93–95.
- Мінченко М.В. Адвокатура повітів Чернігівської губернії 1885 – 1914 рр.: соціально-професійний зріз. Збірник матеріалів щорічної звітної науково-практичної конференції здобувачів загальної середньої, передвищої і вищої освіти аспірантів, молодих учених. Частина 2. Глухів, 2021. С. 128–133.
- Крижанівський В.М., Мінченко М.В. Життєвий шлях голови Ніжинського окружного суду Миколи Васильовича Шугурова. Theory and practice of modern science: collection of scientific papers “SCIENTIA” with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), November 12, 2021. Krakow, Republic of Poland: European Scientific Platform. С. 102–103.
- Minchenko M. Main innovations in the court system according to the statutes of 1864 The 21st Century Challenges in Education and Science: materials of the 11th All-Ukrainian Scientific Pedagogical Readings of Young Scientists, Master’s and Bachelor’s Degree Students. Hlukhiv: Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University. April 20–21, 2023. pp. 143–147
- Мінченко М. Уродженці Глухівщини М.В. Шугуров, І.Г. Орленко – правники Ніжинського окружного суду. Наука та освіта в умовах війни: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка»: матеріали звітної науково-практичної конференції здобувачів вищої та фахової перед вищої освіти, 23–24 травня 2023 р. Глухів, 2023. С. 68–70.
- Мінченко М. Україна та ЄС: інтеграція в судовій сфері. Actual issues of Ukraine integration into the European security space: materials Conference May 18, 2023 С. 71–76.
- Мінченко М.В. Фурін Іван Володимирович: погляд крізь сторіччя на постать медика і директора. Актуальні дослідження правової та історичної науки: матеріали міжнародної наукової конференції, 18–19 вересня 2023 р. 2023. Випуск 53. С. 89–90.
- Мінченко М. З історії життєвого шляху і служіння протоієрея Василя Мирославського Глухівські історико-філософські читання: збірник наукових праць. Глухів: Глухівський національний педагогічний університет ім. О. Довженка, 2024. Вип. 2. С. 214–217.
- Minchenko M. Studying the Judicial Reform of 1864 in history lessons. The 21st Century Challenges in Education and Science: materials of the 12th All-Ukrainian Scientific Pedagogical Readings of Young Scientists, Master’s and Bachelor’s Degree Students. Hlukhiv: Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University. April 18–19, 2024. pp. 171–173.
- Мінченко М.В. «Збірник статистичних відомостей Міністерства юстиції» як джерело з вивчення діяльності судових слідчих Ніжинського окружного суду за 1907 р. «Наука та освіта в умовах війни: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка»: зб. матеріалів щорічної звітної науково-практичної конференції викладачів, докторантів, аспірантів та молодих учених, здобувачів вищої освіти. Глухів, 2024. С. 130–131.

Наукова (науково-технічна) продукція: матеріали; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0117U004389

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крижанівський Віталій Михайлович

2. Vitalii Kryzhanivskyi

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0958-253X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, буд. 24, Глухів, Глухівський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максимов Олександр Вікторович

2. Oleksandr Maksymov

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5251-3794

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузнець Тетяна Володимирівна

2. Tetiana Kuznets

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9282-110X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Артюх В'ячеслав Олексійович

2. V'yacheslav Artyukh

Кваліфікація: к. філос. н., доцент, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4119-1571

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, буд. 24, Глухів, Глухівський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біліченко Павло Геннадійович

2. Pavlo Bilichenko

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0359-5807

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Код за ЄДРПОУ: 02125527

Місцезнаходження: вул. Києво-Московська, буд. 24, Глухів, Глухівський р-н., 41400, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Прокопчук Віктор Степанович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Прокопчук Віктор Степанович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Данильченко Ірина Григорівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна